

521

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 12 kwietnia 2007 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych w zakresie oceny i pobierania prób materiału siewnego oraz nadzoru i kontroli akredytowanych i upoważnionych podmiotów, a także przekazywania sprawozdań z dokonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego²⁾

Na podstawie art. 45c ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagane kwalifikacje zawodowe w zakresie:
 - a) oceny polowej materiału siewnego,
 - b) pobierania prób materiału siewnego,
 - c) wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych,
 - d) oceny cech zewnętrznych sadzeńiaków ziemniaka;
- 2) warunki lokalowe oraz wyposażenie techniczne niezbędne do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz uzyskania akredytacji w tym zakresie;
- 3) sprzęt wymagany do pobierania prób materiału siewnego;
- 4) zakres oraz sposób wykonywania nadzoru i kontroli akredytowanych i upoważnionych podmiotów dokonujących oceny polowej materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego, oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz oceny cech zewnętrznych sadzeńiaków ziemniaka;
- 5) zakres oraz termin przekazywania wojewódzkiemu inspektorowi ochrony roślin i nasiennictwa, zwanemu dalej „wojewódzkim inspektorem”, przez akredytowane laboratoria sprawozdań z dokonanej oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 6) minimalną liczbę wykonanych ocen oraz minimalną liczbę pobranych prób w określonym czasie.

§ 2. 1. Osoba ubiegająca się o upoważnienie lub akredytację wojewódzkiego inspektora w zakresie

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. zmieniającej dyrektywę 66/401/EWG, 66/402/EWG, 2002/55/WE oraz 2002/57/WE w odniesieniu do badań przeprowadzanych pod nadzorem urzędowym oraz równoważności materiału siewnego produkowanego w krajach trzecich (Dz. Urz. WE L 14 z 18.01.2005, str. 18).

dokonywania oceny polowej materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego oraz oceny cech zewnętrznych sadzeńiaków ziemniaka powinna posiadać:

- 1) co najmniej wykształcenie średnie;
- 2) wiedzę z zakresu rolnictwa lub ogrodnictwa obejmującą w szczególności:
 - a) zagadnienia dotyczące biologii poszczególnych gatunków roślin,
 - b) przepisy dotyczące nasiennictwa,
 - c) zagadnienia dotyczące występowania chorób i szkodników na materiale siewnym.

2. Analitycy nasienni, oprócz kwalifikacji określonych w ust. 1, powinni również posiadać:

- 1) wiedzę z zakresu badanego materiału siewnego, w tym nasionoznawstwa;
- 2) wiedzę z zakresu prowadzenia badań laboratoryjnych oraz prowadzenia dokumentacji laboratoryjnej;
- 3) praktyczne umiejętności wykonywania badań laboratoryjnych.

§ 3. 1. Laboratorium, aby uzyskać akredytację wojewódzkiego inspektora w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego, powinno:

- 1) składać się co najmniej z dwóch suchych i utrzymywanych w czystości pomieszczeń oraz wydzielonego archiwum prób;
- 2) być oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym, zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 3) być wyposażone w:

- a) instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną,
- b) podstawowy sprzęt laboratoryjny, w szczególności w:
 - mechaniczny rozdzielacz do nasion,
 - wagę laboratoryjną o dokładności ważenia 0,01 g i nośności 1,5—2,0 kg,
 - wagę analityczną o dokładności ważenia 0,0001 g,
 - mikroskop stereoskopowy lub lupę co najmniej o dziesięciokrotnym powiększeniu,

- sprzęt do pomiaru temperatury,
- drobny sprzęt, w szczególności pęsety, igły preparacyjne, lancety, lupy, tacki, szalki, kuwety, naczynka wagowe, eksykatory, szufelki i łopatki.

2. W laboratorium powinny znajdować się obowiązujące przepisy w zakresie nasiennictwa oraz metodyki oceny materiału siewnego.

§ 4. 1. Laboratorium powinno być wyposażone w przypadku oceny materiału siewnego:

1) roślin zbożowych w:

- a) chłodzię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5—10 °C (± 2 °C),
- b) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20 °C (± 2 °C),
- c) śrutownik laboratoryjny,
- d) suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100—200 °C (± 1 °C);

2) roślin pastewnych w:

- a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20 °C (± 2 °C) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 10—30 °C (± 2 °C) oraz z regulowanym systemem oświetlenia,
- b) chłodzię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5—10 °C (± 2 °C),
- c) dmuchawę laboratoryjną wraz z próbkami kalibrowymi w przypadku oceny traw;

3) roślin oleistych i włóknistych w:

- a) komorę kiełkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20 °C (± 2 °C) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 20—30 °C (± 2 °C) oraz z regulowanym systemem oświetlenia,
- b) chłodzię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5—10 °C (± 2 °C);

4) buraka pastewnego i cukrowego w:

- a) komorę kiełkowniczą z możliwością regulacji temperatury w przedziale 15—30 °C (± 2 °C),
- b) płuczkę do nasion,
- c) suszarkę lub bibułę do suszenia nasion po płukaniu,
- d) suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100—200 °C (± 1 °C);

5) roślin warzywnych w:

- a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością regulacji temperatury w przedziale 15—30 °C (± 2 °C) oraz z regulowanym systemem oświetlenia, lub kiełkownik Jacobsena,
- b) chłodzię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5—15 °C (± 2 °C);

6) materiału szkótkarskiego — w sprzęt i aparaturę do wykonywania badań laboratoryjnych, w szczególności testu ELISA i testów biologicznych materiału szkótkarskiego, umożliwiających uzyskiwanie poprawnych i powtarzalnych wyników tych badań.

2. W skład laboratorium, w którym dokonuje się oceny materiału szkótkarskiego, mogą ponadto wchodzić pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkótkarskiego roślin zdrowych i poddawanych ocenie, szklarnie oraz pole badawcze.

3. Szklarnie, o których mowa w ust. 2, powinny być:

- 1) oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym, zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny materiału szkótkarskiego;
- 2) wyposażone w instalację grzewczą i wentylacyjną.

4. Pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkótkarskiego, o których mowa w ust. 2, powinny być zabezpieczone siatką uniemożliwiającą przedostawanie się owadów.

5. Pole badawcze, o którym mowa w ust. 2, powinno być ogrodzone oraz uprawiane w sposób zabezpieczający je przed przenoszeniem chorób i szkodników.

§ 5. 1. Do pobierania prób materiału siewnego stosuje się sprzęt o parametrach dostosowanych do rodzaju materiału siewnego poddawanego badaniom laboratoryjnym, w szczególności:

1) próbobierz Nobbe'go:

- a) typu A o średnicy 10 mm, mający zastosowanie do koniczyny i gatunków o podobnej wielkości nasion,
- b) typu B o średnicy 14 mm, mający zastosowanie do pszenicy i gatunków o podobnej wielkości nasion,
- c) typu C o średnicy 20 mm, mający zastosowanie do grochu i gatunków o podobnej wielkości nasion;

2) próbobierz laskowy przeznaczony do pobierania prób materiału siewnego znajdującego się w opakowaniach typu big-bag lub kontenerach:

- a) o średnicy wewnętrznej cylindra nie mniejszej niż 25 mm oraz otworach szczelinowych na całej długości roboczej cylindra,
- b) o poprzecznych przegrodach pomiędzy otworami szczelinowymi — w przypadku stosowania pionowego,
- c) o długości zapewniającej, że będzie sięgał:

- dna opakowania — w przypadku stosowania pionowego,
- przeciwległego boku opakowania — w przypadku stosowania poziomego lub ukośnego;

3) rozdzielnik wielokanalikowy (glebowy) o wielkości dostosowanej do wielkości pobieranej próby ogólnej.

2. Nie pobiera się prób, jeżeli materiał siewny znajduje się w opakowaniach, w przypadku których nie jest możliwe zastosowanie próbobierza laskowego o długości określonej w ust. 1 pkt 2 lit c.

§ 6. 1. Wojewódzki inspektor w ramach nadzoru przeprowadza kontrolę pracy:

1) osób, które uzyskały akredytację albo upoważnienie wojewódzkiego inspektora do dokonywania oceny polowej materiału siewnego lub oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka, zwanych dalej „kwalifikatorami”, dokonując:

a) kontrolnej oceny polowej nie mniej niż 10 % plantacji roślin samopylnych, roślin sadowniczych lub nie mniej niż 10 % partii sadzeniaków ziemniaka,

b) kontrolnej oceny polowej nie mniej niż 20 % plantacji roślin obcopolnych lub

c) pobrania prób materiału siewnego do oceny tożsamości odmianowej pochodzącego z nie mniej niż 10 % plantacji roślin obcopolnych w przypadku, gdy ocena była dokonana przez akredytowanego kwalifikatora;

2) osób, które uzyskały akredytację albo upoważnienie wojewódzkiego inspektora do pobierania prób materiału siewnego, zwanych dalej „próbobiorcami”, dokonując:

a) pobrania nie mniej niż 10 % prób kontrolnych z partii materiału siewnego, z których próby były pobrane przez kontrolowanego próbobiorcę,

b) oceny nie mniej niż 10 % duplikatów prób materiału siewnego pobranych przez akredytowanego próbobiorcę.

2. Kontrola pracy kwalifikatorów i próbobiorców obejmuje również kontrolę prowadzonej przez nich dokumentacji.

§ 7. 1. Wojewódzki inspektor w ramach nadzoru przeprowadza kontrolę pracy akredytowanych laboratoriów, sprawdzając prawidłowość:

1) prowadzenia dokumentacji laboratoryjnej, którą przechowuje się przez 5 lat od dnia jej sporządzenia;

2) stosowania obowiązujących metodyk oceny materiału siewnego;

3) wyposażenia laboratorium, stosowania sprzętu oraz stan pomieszczeń, szklarni i pola badawczego.

2. W ramach kontroli pracy laboratoriów poddaje się badaniu kontrolnemu co najmniej 7 % duplikatów prób gatunków roślin zbożowych, nie mniej jednak niż 25 prób, a w przypadku pozostałych gatunków roślin uprawnych — 10 % duplikatów prób ocenionych w kontrolowanym laboratorium. Duplikaty prób mate-

riatu siewnego przechowuje się przez rok od dnia wystawienia świadectwa lub informacji.

3. Kontrola pracy laboratoriów obejmuje również kontrolę pracy analityków nasiennych, w tym:

1) kierownika laboratorium w zakresie:

a) organizacji pracy laboratorium,

b) prawidłowości sporządzania świadectw i informacji,

c) prowadzenia ewidencji prób przyjętych do oceny laboratoryjnej oraz przebiegu i wyników analiz,

d) przechowywania protokołów pobrania prób i kopii sporządzonych świadectw lub informacji;

2) pozostałych analityków nasiennych w zakresie:

a) prawidłowości wykonywania czynności związanych z oceną laboratoryjną materiału siewnego,

b) prowadzenia zapisów dotyczących przebiegu i wyników poszczególnych analiz.

4. W ramach kontroli pracy laboratoriów sprawdza się wykonywanie przez laboratorium analiz prób testowych materiału siewnego przekazanych przez wojewódzkiego inspektora.

§ 8. Kontrole pracy kwalifikatorów, próbobiorców oraz laboratoriów w zakresie, o którym mowa w § 6 i 7, przeprowadza się co najmniej raz w danym sezonie produkcji, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

§ 9. 1. Akredytowane laboratorium składa wojewódzkiemu inspektorowi sprawozdania z dokonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego wszystkich partii w okresach kwartalnych, w terminie do 15. dnia pierwszego miesiąca kwartału następującego po kwartale, którego dotyczy sprawozdanie.

2. W sprawozdaniu podaje się:

1) nazwę gatunku, odmiany, kategorię i stopień kwalifikacji, numer i masę partii;

2) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres właściciela ocenionych partii.

§ 10. 1. Minimalna liczba wykonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego poszczególnych grup roślin w okresie roku wynosi nie mniej niż:

1) 25 prób materiału siewnego roślin zbożowych;

2) po 15 prób materiału siewnego pozostałych grup roślin.

2. Minimalna liczba wykonanych ocen polowych materiału siewnego lub ocen cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka w okresie roku wynosi:

1) w przypadku oceny polowej roślin rolniczych nie mniej niż:

a) 300 ha lub 10 plantacji, na których jest wytwarzany materiał siewny kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany pierwszego rozmnożenia, albo

- b) 150 ha lub 5 plantacji, na których jest wytwarzany materiał siewny kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany pierwszego rozmnożenia, oraz 200 ha lub 5 plantacji, na których jest wytwarzany materiał siewny kategorii kwalifikowany przeznaczony na cele inne niż produkcja materiału siewnego, albo
- c) 300 ha lub 10 plantacji, na których jest wytwarzany materiał siewny kategorii kwalifikowany przeznaczony na cele inne niż produkcja materiału siewnego;
- 2) w przypadku oceny polowej roślin warzywnych — nie mniej niż 20 ha lub 5 plantacji;
- 3) w przypadku oceny polowej plantacji nasiennej ziemniaka — nie mniej niż 100 ha lub 10 plantacji;
- 4) w przypadku oceny polowej materiału szkółkarskiego — nie mniej niż u 3 dostawców;
- 5) w przypadku oceny cech zewnętrznych sadzonek ziemniaka — nie mniej niż 10 partii.
3. Minimalna liczba pobranych prób materiału siewnego w okresie roku wynosi nie mniej niż:

- 1) 20 prób materiału siewnego do oceny laboratoryjnej lub oceny tożsamości, z wyłączeniem prób bulw ziemniaka;
- 2) 10 prób bulw ziemniaka do laboratoryjnej oceny zdrowotności.

§ 11. Traci moc § 1 pkt 3 i § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie szkoleń oraz egzaminów związanych z udzielaniem upoważnień lub akredytacji w zakresie oceny polowej lub pobierania próbek materiału siewnego, oraz przeprowadzania kontroli czynności akredytowanych kwalifikatorów i akredytowanych próbników (Dz. U. Nr 94, poz. 918).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. M. Zagórski

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2004 r. w sprawie określenia warunków niezbędnych do otrzymania akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz sposobu i zakresu przeprowadzania kontroli pracy akredytowanych laboratoriów (Dz. U. Nr 60, poz. 570).